

GONIEC KRAKOWSKI

Ceny zasadnicze ogłoszeń: Za wiersz o wysokości 1 mm i 22 mm szerokości (1 szpalta) po 36 groszy. „marginesowe” po złotych 3.— za 1 milimetr w jednej szpalcie (szerokość szpalty 45 milimetrów). Adres: „Goniec Krakowski, Kraków, Wielopole 1, tel. 22061.

Rok VI.

Nr. 166.

Kraków, środa 19 lipca 1944

Nie zamówione przez Redakcję rękopisy będą zwracane autorom jedynie przy dołączeniu porta zwrotnego. Prenumerata miesięczna 6.— zł., z odnośnikiem do domu 6.50 zł. W Rzeszy z dopłatą porta 7.50 zł. W Gen. tylko prenumerata przez urzędy pocztowe. Konto czekowe: Warszawa 658.

Niezmienione metody.

Rumuńskie dzienniki o bolszewickich okrucieństwach.

Bukareszt, 18 lipca. Sowiecka propaganda usiłowała w ostatnich czasach zatuszować okrucieństwa, jakich dopuścili się bolszewicy na zajętych terenach rumuńskich. Bolszewicką zaś okupację starano się przedstawić jako bardzo pomyślną i korzystną dla miejscowej ludności.

Tego rodzaju kłamstwa zostały zdemaskowane przez dziennik „Curentul”. W dzienniku tym zamieszczono sprawozdanie pewnego wieśniaka ze wsi Badenii obok Jass. Zeznaje on mianowicie, że bolszewicy zrabowali w tej wsi całe bydło.

Ponadto zastrzelono cztery córki pewnego wieśniaka, ponieważ stały w obronie swej czci.

Bolszewicy następnie obrabowali cały szereg mieszkańców, a domy ich puścili z dymem.

Dziennik rumuński zamieszcza opis całego szeregu różnych innych wypadków, które dobitnie charakteryzują bolszewickie okrucieństwa na zajętych rumuńskich terenach.

W pewnej innej wsi bolszewicy wypędzili proboszcza z jego domu, strzelali z pistoletów do świętych obrazów w cerkwi, zrabowali wszystkie kosztowności, jakie znajdowały się w świątyni, przyczem obrażając uczucia religijne mieszkańców, cały szereg przedmiotów m. in. kielichy poprzywiązywali swym koniom do szyi.

Powyższe dane stwierdzone i opublikowane przez prasę rumuńską, pokrywają się w zupełności z zeznaniami nowych uchodźców, którzy zgodnie mówią o szalejącym terrorze bolszewickim.

Zbiegły żołnierz sowiecki Andrzej Bolgomenko z 37-go zmechanizowanego pułku strzelców, opowiada o masowym terrorze, jaki stosują bolszewicy na Białej Rusi. — Szczegółowo opowiadał on o mieście Orszy.

Według jego zeznań w samej Orszy aresztowano jako zakładników 4000 osób,

z których większa część została rozstrzelana w obozie, położonym w pobliżu miasta. Z pozostałych mieszkańców rozstrzelano wiele na rynku miasta z powodu rzekomych sabotaży. Całymi dniami można było widzieć tam leżące zwłoki.

Bolgomenko zapadał ponadto, że także poza frontem sowieckim znajduje się w ucieczce wiele tysięcy mężczyzn i kobiet. On sam w czasie ucieczki był kilkakrotnie ostrzelany.

Sprzymierzeńcy Sowietów niepokoją Eu-

Aljanci systematycznie naruszają neutralność Szwajcarii.

Berno, 18 lipca. Znowu zdarzył się wypadek naruszenia granicy neutralności szwajcarskiej przez samoloty anglo-amerykańskie.

O fakcie tym wydano w Bernie następujący komunikat: „W niedzielę, dnia 16 lipca 20 do 30 samolotów wtargnęło ponad suwerenny obszar powietrzny Szwajcarii w rejonie „ancy wschodniej, północnej i północno-zachodniej kraju. Do akcji przystąpiły nasze sztafety obronne. W miejscowości Dueben rł zmuszono do lądowania jeden bombowiec amerykański. — Alarm lotniczy ogłoszono na całym obszarze Szwajcarii z wyjątkiem Tessinu i Wallis”.

Tysiące bezrobotnych w Rzymie.

Genewa, 18 lipca. W Rzymie są znowu tysiące bezrobotnych, od kiedy Niemcy opróżnili to miasto, donosi tamtejszy korespondent do dziennika londyńskiego „Daily Express”. Na bezrobotnych składają się przeważnie byli żołnierze włoscy, którzy nie należą już do żadnej jednostki, oraz tysiące urzędników, których biura zaniknęło.

Nie wiedzą o co walczą.

Madryt, 18 lipca. Krytyk wojskowy Hansen Baldwin ogłosił niedawno w „New York Times” wyjątki z pewnego listu, otrzymanego od kaprala armii amerykańskiej.

Kapral ten wypowiada się w innym duchu bojowym. Powiada on, że z tych wszystkich powołanych mężczyzn, z którymi się spotkał „mógłby na palcach policzyć tych, którzy mieli gruntowne, jasne wyobrażenie o obecnej wojnie”. Wielu ludzi nigdy nie będzie wiedziało o co chodzi w tej wojnie, a nawet ci, którzy stali w najgorszym ogniu, będą uważali to tylko za straszne osobiste przeżycie.

ropę podobnymi nieludzkiemi metodami. I tak nieprzyjacielscy lotnicy bombardując dzielnice mieszkalne rumuńskich miast Kronstadt i Pideszti ostrzeliwali karabinami maszynowymi także ludzi na ulicach, pociągi osobowe oraz rolników, pracujących w polu.

Zbrodnie band bolszewickich w północnej Finlandji.

Helsinki, 18 lipca. Fińskie biuro informacyjne donosi, że w piątek wieczorem banda bolszewicka wtargnęła do pewnej wsi w gminie wiejskiej Sodankylae w północnej Laplandji.

W czasie walk, jakie wywiązały się z oddziałem wartowniczym, mieszkańcy wsi zdolali uciec z wyjątkiem tylko 27 osób. Z tej liczby pomordowali bolszewicy 8 osób, zadając czterem dalszym ciężkie rany. Resztę zaś, w liczbie 15 pozamykali partyzanci w domach wiejskich, podpalając je następnie tak, że znalazły one bolesną śmierć w płomieniach.

Broń „V-1” — niemożliwą do zwalczenia

Sztokholm, 18 lipca. Brytyjska służba informacyjna donosiła w niedzielę wieczorem, że w ubiegłych 24 godzinach nad hrabstwami Anglii południowej spadały znowu bomby latające. Również i w Londynie ogłoszono alarm lotniczy. Bomby latające spowodowały „straty w ludziach i szkody”.

Prasa londyńska przynosi wiadomość, że minister spraw wewnętrznych Morrison zwiędził tereny bombardowane i wygłosił tam różne przemówienia. Morrison powiedział m. in., że aljanckie władze wojskowe nie są jeszcze dotąd w stanie robić nadziei szerokiej publiczności pod tym względem, że w czasie niedługim opanować się uda działanie broni „V-1”. Nadzieję tę każdy może żywić sam dla siebie, minister jednak uważa to jako rzecz jedyną i mądrą, aby każdy zachował się tak, jakoby ostrzeliwanie bronią „V-1” trwało jeszcze długo. Wprawdzie robi się wszystko, co możliwe, aby umniejszać szkody, wyrządzane przez te pociski, jednakże stan tej sprawy nie jest w stanie go zadowolić. W czasie innego przemówienia, wygłoszonego również wo-

Oto charakterystyczny, ponury obraz z półn. Francji, cierpiącej pod ciągłymi nalotami aliantów. Dokład spojrzeć widać tylko gruzy.

Wspomnienia hiszpańskie

Madryt, 18 lipca. Z okazji rocznicy dnia, w którym general Franco przed ośmiu laty 17 lipca wydał w Maroku odezwę do walki przeciwko rządowi madryckiemu, stojącemu na służbie Kominternu, dziennik madrycki „Hoja del Lunes” publikuje interesujące sprawozdanie o ówczesnych stosunkach w Hiszpanji.

Dziennik przypomina, że Calvo Sotelo na krótko przed zamordowaniem go w parlamencie podał do wiadomości, iż od 16 lutego 1936 r., to jest dnia, w którym doszedł do steru front ludowy, do dnia 15 czerwca tego roku popełniono 269 morderstw politycznych, napadnięto i zraniono 1287 osób, dopuszczono się 138 napadów rabunkowych, obwołano 113 strajków generalnych i 228 strajków częściowych, wykonano 116 zamachów bombowych i podpalono 300 kościołów.

Nawet marksistowski przywódca robotniczy Indalecio Prieto określił wówczas obraz Hiszpanji jako „tragicznej i niespotykanej dotychczas w historii”. Już w miesiąc po obwołaniu republiki w kwiecień 1931 r. niebo hiszpańskie zacerwieniło się od tun dziesiątków płonących kościołów i klasztorów. Władze republiki pod wpływem Kominter nu, francuskiego frontu ludowego i wolnomularstwa uprawiały prześladowania religijne w Hiszpanji, które wyraziły się w następujących faktach:

Ustawa o rozwodach, rozwiązanie zakonu Jezuitów, konfiskata własności kościelnej przez państwo. Zamknięcie osiem uniwersytetów, dwa obserwatoria i 76 szkół oraz internatów. Naukę religijną zakazano lub ograniczono. Zakonom religijnym uniemożliwiono byt przez wprowadzenie ustawy o zakonach. Dzieci w ubraniach do św. Komunji, dźwięki dzwonów, krzyż niesiony przed trumną i stare tradycyjne procesje, jak naprzykład procesje wielkotygodniowe w Sewilli „prowokowały” podbrzożne masy i prowadziły do strzelania oraz zamachów bombowych.

W sierpniu 1932 r. po złamaniu powstania monarchistycznego szturm na kościoły rozpoczął się na nowo. W ciągu czerwonej rewolucji październikowej w 1934 r. znowu spalono i wysadzono w powietrze 58 kościołów. Niezadowolano się już rżaniem obelg na duchownych i zakonników, lecz mordowano ich wśród strasznych tortur. Bezcennej wartości dzieła sztuki zaginęły w czasie tych chaotycznych stosunków. W katedrze w Owiado spłonęły biblioteki kilku fakultetów oraz 80.000 tomów biblioteki prowincjonalnej. W lutym 1936 r. furja antyreligijna doszła do swego punktu kulminacyjnego. Nie było dnia, w którym nie spalono by jakiegoś kościoła, a „domy ludowe”, jak nazywano wszędzie kościoły, aresztowały księży i niszczyły obrazy świętych. Ojcowi, którzy odmawiali pogrzebania swych dzieci według prawa cywilnego zmuszono do odnoszenia zwłok na własnych barkach na cmentarz. Zbrodnia, czytamy dalej w sprawozdaniu, charakteryzowała każdy dzień rządów republiki.

Wystarczy tylko przeczytać dzienniki z tego czasu, aby jeszcze raz przywieść sobie na pamięć liczne napady na banki, codzienne morderstwa, podpalenie kościołów, tramwajów, autobusów, zapasów zboża, folwarków, lasów, a także i obór. Potok krwi i chaos rozszerzał się na cały kraj. Bezrobocie nieustannie wzrastało tak, że marksistowskie związki zawodowe już w roku 1932 na 690.000 członków liczyły 230.000 bezrobotnych. Produkcja wszędzie spadała. Stan bytła spadł w roku 1936 o 40 proc., produkcja rolnicza o 50 proc. Konta bieżące banków zmniejszyły się o 1,400 milionów pesetów. Handel zagraniczny stracił 25 procent swej wysokości, obieg banknotów wzrósł o

Konflikty w obozie emigrantów francuskich.

Genewa, 18 lipca. Angielski dziennik „Observer” donosi z Algieru, że różne grupy „starszych” francuskich polityków w obawie o swoją pozycję powojenną rozpoczęły opozycję przeciwko komitetowi de Gaulle.

Obecnie przeciwko tym osobistościom wy-

stępuje szereg „młodszych” polityków, głównie jednak komunistów. Szczególną sensację wywołał fakt, że celem ataków komunistów stali się Mendes-Franch i Frenay. Frenay'emu zarzuca się, że w dzienniku „Le Combat” napisał: „Nienawidzę twórczenia sekt łącznie z sektą de Gaulle”.

Ile kosztuje wojna Roosevelta?

Sztokholm, 18 lipca. Niedawno temu stwierdził pewien dziennik nowojorski, że Roosevelt przejdzie do historii jako jedyny ten człowiek, który zdołał dotąd wydać na wojnę 260 miliardów dolarów.

Dla sprytnych przedsiębiorstw handlowych w Stanach Zjednoczonych rewelacja ta była impulsem do bliższego zbadania tych sum olbrzymich, pochłanianych przez amerykańskiego molocho wojennego.

Według dociekań, przeprowadzonych przez Manhattans-Tax-Institute, Inc., już w okresie przed-Inwazją wydawali aljanci na wojnę dziennie 410 milionów dolarów. Przy okazji przedstawienia wyników swych badań reprezentantom prasy powiedział dyrektor instytutu Manhattan:

„Od chwili rozpoczęcia się inwazji zwykowały nieustannie codzienne wydatki na cele wojenne. Jeżeli powtórzy się ta historia, natenczas za każdym razem będą ulegały zwyciężce”.

Również i urzędowe koła amerykańskie otwarcie przyznają się do olbrzymich tych wydatków.

Piąta ameryk. pożyczka wojenna „nie idzie”.

Sztokholm, 18 lipca. Ulokowanie platej

wojennej pożyczki Stanów Zjednoczonych sprawia amerykańskiemu urzędowi skarbu poważne kłopoty, donosi czasopismo amerykańskie „Time”.

Oziębła publiczność, jak postanowiono, ma się „oszłomić jeszcze większą dozą sex appealu, sentymentalności i sensacji”. Ministra finansów Stanów Zjednoczonych Morgenthans wysłano w „doborowym otoczeniu” do Nowego Jorku, gdzie przy pomocy olbrzymich drewnianych noży musiał przeciąć wstęgę na 5 Avenue, którą tem samem przemianowano na „Avenue Aljantów”.

W Chicago, jak donosi dalej czasopismo, tancerka Juanita Dios zdjęła swe pięćdziesiąt i wystawiła na licytację za cenę 1500 dolarów w obligacjach. W Nowym Meksyku zapowiedziano, iż sprzedawca obligacji, który będzie miał największe sukcesy, bez względu na to, kto by nim był, otrzyma na jeden dzień do dyspozycji stanowisko gubernatora stanu. „A wynik?” — zapytuje „Time”. Sprzedaż w dalszym ciągu idzie słabo.

D'Angelo Bramante.

W 500-setną rocznicę urodzin wielkiego budowniczego.

(B) Donato d'Angelo Bramante, urodzony w roku 1444 w Fermignano koło Urbino we Włoszech, przeszedł do historii jako pierwszy budowniczy bazyliki św. Piotra przy Watykanie.

On to sporządził plany i położył kamień węgielny pod kościoł oraz prowadził jego budowę do śmierci, oddając w roku 1514 dalsze prace niemiernie sławnemu i wszechstronnemu talentowi, jakim był Rafael.

Od roku 1547 przejął kierownictwo robót Michał Anioł.

Mimo zmian i uproszczeń pierwotnych planów, zaprowadzonych w czasie budowy, pozostał zarys fundamentów w kształcie greckiego krzyża przyjęty przez Bramante.

Bramante był pierwotnie malarzem i plastykiem. Freski jego i obrazy, z których nie jedno dzieło w Medjolanie się zachowało, wskazują na

silne wyrobienie poczucia perspektywy i zdolności w dziedzinie budownictwa.

W 30 roku życia przybywa Bramante do Medjolanu i projektuje tu szereg kościołów. Sporną jest rzeczą, które z tych budowli są jego bezpośrednim dziełem. Z całą pewnością przypisać mu należy szereg kościołów w Lombardji o pięknych i śmiałych kopułach, jak np. kościół San Satiro i Santa Maria delle Grazie w Meljolanie oraz ko-

ściół S. Maria Coronata w Pavii. Czy Bramante osobiście prowadził budowę, czy tylko sporządzał plany tych kościołów, oddając wykonanie komu innemu, trudno dzisiaj ustalić.

Bramante był reformatorem włoskiego budownictwa, od niego też datuje się okres renesansu XV w.

Zrywa on z prądami idącymi od północy i nawiązuje do stylu i ducha starożytności.

Po zajęciu Medjolanu przez Francuzów i upadku panującego domu Sforzów opuszcza Bramante miasto i udaje się na wezwanie papieża Aleksandra do Rzymu. Tu rozwija mistrz pełnię talentów budowniczych, przywoząc ze sobą styl wyrobiony już w Lombardji. Musi on początkowo zwalczać dawne prądy i zakorzenione poglądy. I w tym mieście trudno dziś stwierdzić, jakimi robotami Bramante osobiście kierował.

Bezpośrednie jego bezpośrednim dziełem jest mała, okrągła świątynia w stylu doryckim, znajdująca się na dziedzińcu kościoła San Pietro in Montorio w Rzymie.

Świątynia ta uchodzi za pierwszą zamkniętą w sobie budowę, posiadającą czyste cechy epoki renesansowej. Jest ona bezpośrednim nawiązaniem do stylu i ducha starożytności, zapomnianego od 1200 lat. Jako bardzo nowy styl nurtował w u-

mysłach ówczesnych mistrzów, świadczy obraz Rafaela „Zaślubiny Mariji“, na którym przedstawiony jest budynek w kształcie świątyni, przypominający styl Bramante.

Rozbudowę pałacu watykańskiego — największą pracą w dziedzinie architektury XV w. — oddał papież Luljusz II. Bramantemu. Było to po powrocie z Avignonu, kiedy papież obrął Watykan jako miejsce zamieszkania. Najpotężniejszą, a zarazem najpiękniejszą częścią projektu było włączenie do rozbudowy pałacu, także kościoła św. Piotra.

Miał on stanąć w miejscu, gdzie dawniej wznosiła się stara, 1000-letnia Bazylika.

Za podstawę zarysu fundamentalnego nie przyjął Bramante używanego dotychczas łacińskiego krzyża zachodnio-europejskiego kościoła, lecz równoramienny krzyż kościoła wschodniego. Wielka centralnie ustawiona, pół-okrągła kopuła wieńczyła olbrzymią budowlę.

Bramante pozostawił po śmierci szkołę, której uczniowie urzeczywistniali myśli, rzucone przez mistrza. Według wytworzonego „stylu bramanteskiego“, zbudowano też w późniejszych czasach niejedną kościół.

Ciekawym jest fakt, że Michał Anioł malując kaplicę Zacharyjską, dał prorokowi Zacharyjaszowi rysy wielkiego budowniczego,

mimo, że nie łączyły go z nim nici zbytnej sympatii. W ten sposób przekazana została potomnym podobizna nieśmiertelnego Bramante.

Sylwetki polityczne.

Kaokuni Nomuri

Tokio, 18 lipca. Urząd informacyjny poda — jak donosi dalej agencja „Domei“ — do wiadomości, że cesarz osobiście wprowadził Kaokuni Nomurę w urząd ministra marynarki, jako następcę admirała Shigetaro Shimada, który został zwolniony ze swego stanowiska.

Wprowadzenia dokonano o godz. 15-tej w pałacu cesarskim.

Nowy minister marynarki japońskiej Kaokuni Nomura wyszedł z japońskiej szkoły marynarki; w roku 1908 mianowano go podporucznikiem marynarki. W r. 1919 awansował na komandora-podporucznika, a w roku 1922 wysłano go w podróż do Niemiec. W r. 1925 był on komendantem floty łodzi podwodnych, a w roku 1928 awansował na komandora-pułkownika i powierzono mu komendę nad konwojowymi łodziami podwodnymi.

W r. 1929 był attachem marynarki przy cesarsko-japońskiej ambasadzie w Niemczech. W 1931 został komendantem krążownika „Haguro“, a w r. 1933 porucznikiem kierownictwo szkoły dla łodzi podwodnych. W r. 1934 zaawansował na kontradmirała z równoczesnym mianowaniem go komendantem eskadry łodzi podwodnych, zaś w roku 1935 został szefem sztabu generalnego całej floty. W r. 1936 nastąpiła jego nominacja na viceadmirala.

W roku 1939 został attache marynarki w Szanghaju, i w tym samym roku naczelnym dowódcą sił morskich w północnych Chinach. W roku 1940 wyjechał w podróż do Europy. W roku 1943 został członkiem Najwyższej Rady Wojennej, i w tym samym roku komendantem stacji morskiej w Kure. W marcu bieżącego roku zamianowano go admirałem.

Bitans walk o Saipan.

Tokio, 18 lipca. W związku z walkami na Saipan opublikowano w Tokio statystykę, w której siły floty Amerykanów na oceanie Spokojnym oceniają następująco:

15-16 okrętów linjowych pojemności 45 i 35.000 ton, wśród których znajdują się najnowocześniejsze okręty typów „Iowa“, „New Jersey“, „Missouri“ i „Sud-Dakota“, dalej około 25 krążowników, wśród nich krążownik klasy Alaska, o wyporności 25.000 ton, przeszło 300 kontrtorpedowców, jak również 10 normalnych lotniskowców i mniej więcej ta sama ilość lotniskowców, przebudowanych z wielkich krążowników, nadto różne lotniskowce „przebudowane ze statków handlowych.“

Prawie cała flota, jak oświadcza dalej sprawozdanie wzięła udział w walce o wyspy Mariany. Amerykanie wykorzystali doświadczenia z poprzednich bitew morskich w tym kierunku, że przy nowszych okrętach oraz przy jednostkach ostatnio przebudowanych położono większy nacisk na znaczne wzmocnienie artylerji przeciwlotniczej, zwiększenie szybkości do przeszło 35 węzłów i wzmocnienie szybkości ognionej dział.

Ilość lotniskowców, użytych przez Amerykanów, umożliwiła wykonanie w dniu 11 czerwca ataku przy użyciu 1000 maszyn. Główne siły amerykańskich okrętów wojennych trzymały się w międzyczasie w odległości około 100 km od wyspy. Do eskadry tej — według stwierdzeń japońskich samolotów wywiadowczych — należało około 70 transportowców wojsk. Transportowce te, dysponujące około 170 wielkimi i mniejszymi łodziami desantowymi rozpoczęły swój atak w dniu 15 czerwca, podczas gdy równocześnie część amerykańskich okrętów wojennych zaatakowała bazy japońskie na wyspach Bonin.

Anglia zdegradowana.

Madryt, 18 lipca. Ambasador Stanów Zjednoczonych w Madrycie, Hayes, przed wyjazdem do Waszyngtonu oświadczył:

„Stany Zjednoczone rozwinięły się w ciągu obecnej wojny stopniowo na czołowe mocarstwo w świecie. Anglia, Rosja i Chiny po zawarciu pokoju staną się prawą ręką Waszyngtonu.“

Hayes dał do zrozumienia, że po tej wojnie wszystkie państwa staną się dłużnikami Stanów Zjednoczonych, nie będąc w stanie uwolnić się od swych długów.

Krytyczna faza walk inwazyjnych pod St. Lo.

Sztokholm, 18 lipca. W komunikacie z głównej kwatery alianckiej donosi agencja „United Press“, że pod St. Lo wojska niemieckie stawiają fanatyczny wręcz opór. Wskutek tego pomiędzy Lessay a St. Lo wkroczyła walki w fazę krytyczną i przyszedł czas, że są one szczególnie zacięte i obfitujące w straty.

Korespondent agencji „United Press“, Sorrel, donosi, że Niemcy nie będą tak, jak jeszcze dotąd się nigdy nie bili. O postępie naprzód mowa być może jedynie wtedy, gdy Amerykanie nie będą brać żadnych względów na straty.

Bitwa obronna na południowym odcinku frontu wschodniego przybiera na intensywności.

W ciężkich walkach zatrzymano atakujące sow. formacje pancerne.

Berlin, 18 lipca. Naczelna Komenda Niemieckich Sił Zbrojnych komunikuje z Głównej Kwatery Führera w dniu 17 lipca:

Na południowy zachód od Caen dywizje brytyjskie przystąpiły wczoraj ponownie do ataku w wielkim stylu. Niezwykle ciężki ogień artyleryjski z ładu i z morza wspierał ataki nieprzyjacielskie. Przeciwnikowi udało się wtargnąć do kilku miejscowości położonych tuż za naszymi linjami.

W natychmiast podjętych przeciwwypadkach rezerwy nasze wyparły go. W jednym miejscu włamania toczą się jeszcze walki. Zniszczono tam 58 czołgów. W rejonie St. Lo i na odcinku na zachód od Vire przeciwnik na skutek wysokich strat z dni poprzednich dokonywał tylko słabszych ataków, które pozostały bez skutku.

Przed wybrzeżem holenderskim okręty strażnicze uszkodziły ciężko jeden ścigacz brytyjski. Należy się liczyć z jego zatonięciem. Podczas akcji oczyszczającej na obszarze Francji południowej zlikwidowano w walce 460 terrorystów.

Obszar wielkiego Londynu w dalszym ciągu znajduje się pod ciężkim ogniem „V. 1“.

We Włoszech punkt ciężkości walk znajdował się wczoraj na północ od Volterra, pod Arezzo i z obydwu stron Tybru. Podczas gdy wszystkie ataki, przeprowadzone skoncentrowanymi siłami odparto wśród strat dla nieprzyjaciela, gruzy miasta Arezzo utracono po zaciętej walce. Jednostki ubezpieczające marynarki wojennej przed zachodnim wybrzeżem Włoch wzniesły pożar na jednym ścigaczu brytyjskim, a dalsze zmusiły do zawrócenia.

Na południowym odcinku wschodniego frontu bitwa obronna na wschód od górnego biegu Bugu przybrała na gwałtowność. W ciężkich zmiennych walkach powstrzymano sowieckie siły pancerne, atakujące z rejonu Tarnopola i Łucka. W obydwu ostatnich dniach zniszczono tutaj 125 czołgów nieprzyjacielskich.

Pomiędzy Prypecią i Dźwiną uporczywe walki na szerokim froncie trwały dalej. Nad Niemnem nasze dywizje udaremniły kilka prób przełamania, podejmowanych przez bolszewików. Pod Grodnem nasze wojska po planowym opróżnieniu miasta przesunęły się na zachodni brzeg Niemna. W

rejonie Jezlor na południe od Dźwiny powtarzane ataki nieprzyjaciela załamały się wśród strat dla niego. Pomiędzy Dźwiną a Jeziorem Pejpus załamały się również wczoraj liczne ataki sowieckie. Tylko w rejonie włamania na południe od Opoczki nieprzyjaciel po zmiennych walkach zdołał zyskać na terenie.

Lotnictwo silnymi eskadrami samolotów bliskiego wsparcia ingerowało w punktach ciężkości w bitwie obronnej i zadało bolszewikom w atakach głąbinowych wysokie straty. Zniszczono liczne czołgi, działka i przeszło 400 pojazdów nieprzyjacielskich. W gwałtownych walkach powietrznych zestrzelono 88 samolotów nieprzyjacielskich, 9 dalszych zniszczyła artylerja przeciwlotnicza.

Na Bałkanach po uporczywych walkach oczyszczono wielkie centrum band. Komunistki utraciły znacznie ponad 1.400 zabitych i licznych jeńców. Zniszczono albo zdobyto liczną lekką i ciężką broń, 19 obozów oraz wielkie ilości amunicji i sprzętu wojennego wszelkiego rodzaju.

Przed wybrzeżem Norwegii południowej jednostki ubezpieczające jednego z konwojów niemieckich oraz pokładowa artylerja przeciwlotnicza statków handlowych zestrzeliły 6 bombowców brytyjskich.

Formacje bombowców północno-amerykańskich zaatakowały kilka miejscowości na terenie Niemiec południowych i południowo-zachodnich, między innymi miasta Saarbrücken, Augsburg oraz znaczniejszymi siłami miasto München. Szczególnie w München, na które nieprzyjaciel w ciągu 5 dni przy niekorzystnych dla naszej obrony warunkach atmosferycznych przeprowadził 4 wielkie ataki, powstały częściowo dotkliwe szkody i straty. Postawa ludności była wzorowa.

Dalsza formacja bombowców północno-amerykańskich, nadlatująca z południa, zaatakowała miasto Wien. Również tutaj powstały szkody w rejonie miejskim oraz straty w ludziach. Siły obrony przeciwlotniczej zniszczyły 43 nieprzyjacielskie samoloty.

W nocy pojedyncze samoloty brytyjskie zrzuciły bomby w rejonie nadreńsko-westfalskim.

Straty amerykańskiego lotnictwa w Azji wschodniej.

Tokio, 18 lipca. Jak głosi komunikat głównej kwatery japońskiej, Anglo-Amerykanie stracili w miesiącu czerwcu na rozmaitych wschodnio-azjatyckich frontach ogółem 1460 samolotów, z których zestrzelono 1179 w walkach powietrznych, resztę zaś zniszczono lub częściowo uszkodzono na ziemi.

Myśliwcy japońscy oraz lądowa obrona przeciwlotnicza zestrzelili na Centralnym Pacyfiku w przybliżeniu 900 amerykańskich maszyn. Następują potem obszary walk na Południowym Pacyfiku, gdzie Amerykanie utracili 290 samolotów różnego typu. Straty japońskie podane są na 369 maszyn.

Walki koło Hengyang.

Tokio, 18 lipca. Wojska Czungkingu stawiają w otoczeniu, obecnie zupełnie ufortyfikowanym mieście Hengyang, jeszcze ciągle zacięty opór — jak donosi agencja „Domei“. Szczególnie na południowo-zacho-

dnim odcinku twierdzy toczą się zacięte walki.

Po zdobyciu przez Japończyków lotniska, dworca kolejowego i innych ważnych urządzeń wojskowych na prawym brzegu rzeki Hsiang, formacje japońskie nie okazują szczególnego pośpiechu, a raczej starają się spowodować upadek Hangyangu możliwie najmniejszymi ofiarami.

Rosyjskie fabryki na Uralu — bluffem.

Maryt, 18 lipca. Dziennik „Ya“ komentuje pomoc anglo-amerykańską dla Rosji:

„Produkcja rosyjskiego przemysłu wojennego jak czołgów, samolotów, karabinów, dział — wszystko to przychodzi z Ameryki. Te przereklamowane bajkowe, tajemnicze

zakłady zbrojeniowe, które rzekomo stworzono na Uralu, w rzeczywistości znajdują się w Chicago, a doki w Nowym Jorku.

Jest to zatem znów wielki marksystowski bluff.

1,150 milionów pesetów, rezerwy złota skurczyły się o 250 milionów, zapas złota o 196 milionów. Ceny podniosły się gwałtownie w górę, zarobki również, jednak czas pracy stawał się coraz krótszy.

Minister pracy podał podał do wiadomości, że pierwsze trzy lata republiki stały pod znakiem 15.000 strajków, co równa się stracie około 250 milionów godzin roboczych. W marcu po wyborach frontu ludowego 4.400 kg zota odpłynęło z Hiszpanii do Banku Francji. W ciągu dwóch miesięcy peseta spada o 15 procent. Armia została rozprzeżona wskutek czerwonej propagandy.

Zniknęła wszelka dyscyplina. Wszelkie stosunki zdemoralizowała zacięta walka pomiędzy poszczególnymi partiami. Natomiast owoce tego morza anarchii spożywały agenci sowieccy. W ministerstwach jeden kryzys rządowny następował po drugim, a ludzie nie dysponujący żadną fachową wiedzą, jednak oddani frontowi ludowemu, dochodzili do decydujących stanowisk. Hiszpania spadała jak dojrzawy owoc w ręce komunistycznej międzynarodówki — kończy dziennik swoje sprawozdanie.

Stabilizacja frontu fińskiego.

Helsinki, 18 lipca. Od czasu kapitulacji Wyborga przed czterema tygodniami wstrzymuje się atak sowiecki przeciwko Finlandji na całym karelskim froncie, jak stwierdza „Helsingin Sanomat“ w omówieniu dotychczasowej sytuacji Finlandji.

Sowieci zdołali tylko — jak twierdzi dalej to pismo — uzyskać mniejsze ograniczone sukcesy, okupione wielkimi ofiarami w ludziach i materiale. Dla fińskiej siły obronnej jest faktem debydującym, że przejściowe osłabienie pierwszego okresu walk jest już w całości pokonane, a fiński front jest ustalony na całej linii.

Fiński komunikat wojenny.

Helsinki, 18 lipca. Fiński komunikat wojenny z dnia 17 lipca brzmi:

Na przesmyku Karelskim wojska nasze odparły atak nieprzyjacielski na południowo-zachód od Ihtantala. Pod Muosalmi odrzucono nieprzyjaciela w kontrataku z pewnego miejsca włamania. Odparto również dalsze próby Sowietów, podejmowane z poważnymi siłami, celem rozerwienia ich pozycji przyczółka mostowego. Nieprzyjaciel poniósł przytem poważne straty w ludziach. Zniszczono 3 czołgi. Z innych części przesmyku Karelskiego nie nadeszły raporty godne uwagi.

Na północny-wschód od jeziora Ładoga etoczono gwałtowne i skuteczne walki wręcz w kierunku Pitkaeranta. W kierunku Uomaa i Loimola wojska nasze poprawiły swe pozycje skutecznymi kontratakami na różnych odcinkach. Jedynie tylko pod Suojaervi przy znacznych stratach uzyskał nieprzyjaciel nieco terenu.

W walkach pod Porajarvi poniósł nieprzyjaciel straty w ilości co najmniej 600 ludzi. W kierunku Rukajarvi nie zdarzyło się nic szczególnego.

Lotnictwo własne i niemieckie bombardowało skupiska wojsk nieprzyjacielskich pod Vuosalmi.

Wczoraj wieczorem dokonali Sowietci poważnymi siłami ataku lotniczego na teren portu Kotka. Powstały straty materialowe. Ludność cywilna poniosła straty.

Myśliwce fińskie i niemieckie, jak również nasza obrona ziemia straciły ogółem 14 samolotów nieprzyjacielskich, z tej liczby 6 nad Kotka.

Parlament matuzalemów.

Lizbona, 18 lipca. Stwierdzono w angielskiej Izbie Gmin, że najstarszy członek Izby przekroczył już 87 rok życia. W rezultacie jeden z posłów postawił wniosek — oczywiście wywołano to burzę śmiechu na ławach poselskich — aby granicę wieku ustalić na sto lat. Wykazało się następnie, że ponad jedna trzecia posłów przekroczyła już siedemdziesiątkę, podczas gdy pozostałe dwie trzecie odznacza się wiekiem od 55 do 70 lat.

Poświęcenie nowej radjostacji w Hiszpanji.

Madryt, 18 lipca. W obecności generała Franco oddano w poniedziałek do użytku dostarczoną przez niemiecką firmę wielką stację nadawczą, urządzoną w miejscowości Arganda del Rey, położoną koło Madrytu.

W poświęceniu uczestniczyli oprócz wysokich hiszpańskich osobistości m. in. niemiecki ambasador dr. Dieckhoff i przedstawiciel ministerstwa poczty Rzeszy niemieckiej. Stacja nadawcza, która wyposazona jest w energię o sile 120 Kw, pracuje na średniej fali i jest silniejszą od istniejących dotychczas w Hiszpanji 60 małych stacji nadawczych. Budowa trwała dwa lata.

Jaques Doriot o wrażeniach z frontu inwazyjnego.

Paryz, 17 lipca. Po pobycie swym na froncie w Normandji udzielił Jaques Doriot prasie paryskiej kilka objaśnień na temat odniesionych tam wrażeń. Powiedział on m. in.:

„Anglo-Amerykanie zmuszeni byli użyć w Normandji znacznie większą ilość sił, aniżeli obliczyli sobie to uprzednio“. Ze swej strony wyraził Doriot przekonanie, że Niemcy odniosą zwycięstwo w bitwie rozstrzygającej, która odbędzie się w terminie, jaki oni uznawają będą za stosowny i odpowiedni. Następnie mówił Doriot o nastawieniu amerykańskich jeńców wojennych, stwierdzając, że z tych wszystkich, z którymi rozmawiał, żaden nie poszedł na front jako ochotnik. Są oni, jak się zdaje, wszyscy zmęczeni i życzą sobie rychłego końca wojny. Większość z nich nie orientuje się wogóle co do tego, za co walczą. Gdy zapytywał Doriot pewnego lotnika amerykańskiego, dlaczego urządził masakrę między ludnością cywilną, przyznał się ten, że stosownie do otrzymanych rozkazów rzucił swe bomby gdziekolwiek bądź bez wyboru.

Dziennik żydowski o antysemityzmie.

(tp) **Berno, 18 lipca.** Wydawany w Szwajcarii tygodnik „Israeltisches Wochenblatt“ w artykule p. t. „Pomylił się“, pisze:

„Tak jest, pomylił się co do siły nienawiści wobec żydów. Sądziłyśmy, że antysemityzm jest objawem może nie dającym się zlikwidować, ale w każdym razie stopniowo łagodniejącym w swoich objawach. Nienawiść do żydów jednak nigdzie nie umiera, a jeżeli przyjdzie jej godzina, wybucha i nie zna żadnych granic. Wyznajemy: pomylił się. A czy jesteśmy gotowi do wyciągnięcia z tego konsekwencji? Bynajmniej. Wcale nie zmadzieliliśmy. — Wciąż jeszcze nie rozumiemy, że właśnie wrastanie w narody, jak naprzykład wzrastająca liczba chrztów i małżeństw mieszanych przyczynia się poważnie do zwiększenia wrogich nastrojów. Wciąż jeszcze nie chcemy uwierzyć, że prawie wszędzie gotuje się pod nami wulkan, że nienawiść do żydów nie jest zwykłym ignorowaniem, lecz śmiertelną nienawiścią i że wcześniej czy później należy prawie wszędzie obawiać się wybuchu“.

(Zet) **SPLONĘŁA ZAGRODA.** We wsi Wólka, gm. Mierzwin w powiecie jędrzejowski, pożar, powstały od uderzenia pioruna, strawił dom i wszystkie zabudowania gospodarcze Jana Ciaplucha. Ponadto z inwentarza żywego spalił się koń, dwie świnie, drób i narzędzia rolnicze; z inwentarza martwego zboże, pasza, odzież, obuwie i bielizna. Ogólne straty wynoszą około 100.000 zł.

(Zet) **SKUTKI NIEDOSTATECZNEJ OPIEKI** w odległości 1 km. od stacji Słomniki pod Krakowem pociąg osobowy najechał na idącego torem kolejowym dwuletniego Leszka Nowaka, zamieszkałego pod Słomnikami. Koła odcięty chłopczyk kowi prawą nogę oraz zmiażdżyły czaszkę. Śmierć nastąpiła momentalnie. Tragicznie zmarły chłopczyk szedł torem bez opieki starszych.

Zabłąkane dusze.

Dawno próchniały jawory i dęby szumiące nad głowami Piosennej i Marka, dawno pogasty gwiazdy świecące w ich liljowej ojczyźnie.

W głębi ciemnego boru, pełnego smętnych świerków i brzoź płaczących, pełnego starych dębów i osiczyń, kryła się chata zapadła w gąszczu chmielów i jarzębin. Białe lilje piły się do okien, a malwy i dziewanny wiotkimi kolumnami podierały omszoną strzechę.

W chacie mieszkała babka z dobrocią wielką w obliczu, z mądrością w oczach zblakłych pod powiekami z koralu.

Przebierała suche zioła na zwalonej kłodzie przed chatą, cicho modliła nocy szepcząc, a u nóg babki siedziała Piosenna.

Dziwna i cudna była dziewczka: włosy miała złote i długie, jak promienie słońca, w przepastnych oczach nosiła tajemnicze zatraconych światów, a na różowych ustach śpiewanie dzwonne.

Babka gładziła dłonią złotą głowę dziewczyny i wielki smutek kładł się na jej czoło; widziała stary, że się w jej dziewczęca dusza budzi, a tęsknota jak plaka na dalekość jej rwie...

Doli jedno czekała Piosenna... I nieraz sniła, że doła po nią idzie w wielkim wicherze i gąszczy drzew albo kitami dziewan w szyby jej okna trąca.

I kiedy nocą gwiazdy drgające stapały się w ucisku jeziorowych fal, Piosennej oczy gorzały jak gwiazdy, a na usta wbiegała pieśń tęsknoty i przeczuć nieuchwytnych.

Do babki przychodzili ludzie po radę i leki, bo stara niedole wszystkich знаła i na każdy smutek duszny ziele-czar znalazła, a pomiędzy twarzami owych ludzi szukała Piosenna doli swojej. Taka już była dziewczka...

Akcja zbiorkowa materiału siewnego.

(tp) **Kraków, 18 lipca.** Jak podają ordośne kola ogrodnicze, akcje zbiórki materiału siewnego dla szkółek drzew owocowych przeprowadzono w Gen. Gub. już w latach ubiegłych, przyczem zbiórki te dawały z roku na rok coraz lepsze wyniki. Dzięki temu ub. zimy można było szkółkom drzew owocowych postawić do dyspozycji już poważne ilości materiału siewnego.

Akcja zbiorkowa powtórzona będzie w całym G. G. również w okresie br. Jedyną i wyłączną firmą, uprawnioną do ujęcia całej produkcji materiału siewnego jest podobnie jak i w latach ubiegłych Hurtownia Ogrodnicza A. Kaschube w Krakowie, która otrzymała upoważnienie odbioru całości zebranych nasion.

Na rok 1944 władze ustaliły następujące ceny i premje: za 1 kg nasienia Prunus diversicata 85 zł oraz 4 kg cukru, za 1 kg dzikiej czereśni —

35 zł oraz 4 kg cukru, za 1 kg nasienia wiśni — 35 zł oraz 3 kg cukru, za 1 kg nasienia jabłek — 70 zł oraz 12 kg cukru, za 1 kg nasienia gruszek — 70 zł oraz 12 kg cukru.

Osoby zainteresowane winny porozumieć się z firmą przeprowadzającą zbiórki i zgłosić jej, jakie (w przybliżeniu) ilości i jakie odmiany będą mogły być zebrane. W ten sposób placówka zbiorcza będzie miała przegląd akcji zbiorkowej i zdoła przygotować na czas odpowiednie ilości premij.

Zbieracze nasion, którzy nie są dostatecznie zorientowani w sposobach zbiorów, winni zwrócić się do terytorjalnie właściwego powiatowego instruktora ogrodnictwa, względnie do Referatu Ogrodniczego przy urzędzie okręgu, gdzie otrzymają dokładne i wyczerpujące wskazówki.

„Serce na dłoni“ na prowincji.

Kraków, 18 lipca. Wkrótce rozpocznie tournée po prowincji zespół artystów krakowskich obejmujący zdolne i ogólnie lubiane sily, a mianowicie Halszkę Matyczankę, ostatnio oklaskiwaną w Krakowie w „Królowej Przedmieścia“, Irenę Płowaczkyównę, miłą pieśniarkę, Józefę Prądkę, popularnego tenora krakowskiego oraz lubianego humorystę Zbigniewa Filusa, które wystąpią w wieczornej pielni i humoru oraz tańca przy akompanjamentie Izabeli Przedpełskiej.

Tournée artystów krakowskich zawita do następujących miejscowości: 21. 7. do Myślenic, 22. Miechowa, 23. Charsznicy, 24. Kazimierza, 25. Makowa, 26. Rabki, 27. Bochni, 28. Nowego Targu — Jordanowa, 29. Zakopanego, 30. Nowego Sącza, 31. Wieliczki.

Tragedja najmłodszych...

(tp) **Kraków, w lipcu.** W Pogotowiu Opiekuńczym Siostr Albertynek w Krakowie, pracującym w ramach Miejskiej Opieki Społecznej, znajduje się jedna z kilku przystani, w których po grozie wojny ciato u dusza uchodźcy próbują powrócić do równowagi.

Od października roku zeszłego po minionej styczniu gościli one uchodźców Ukrainców; było tego po sto osób dziennie. Od stycznia się odmieniło; już tylko Polacy z Wołynia, potem z Podola, ostatnio z Opola, z ziemi Lwowskiej, z Pokucia i Strzyckiego Podkarpacia; przeważnie dzieci, a także matki z niemowlętami. Pomagała zrazu z zapalem ludność krakowska: długie ognie stawały, by dzieci brać za swoje; by dawać mękę, cukier, tłuszcz. Dla swoich z ramienia RGO chodziły wywiady po domach, gdzie kto dziecko chciał brać — i dawano je, spisując akt, zabezpieczając dokumentarnie związek powierzonego dziecka z jego krewnym bodaj.

Dziś w Pogotowiu jest uchodźców, pochodzących z ostatniej doby, około 50, prawie wyłącznie dzieci. Dzień spędzają według programu przedszkola, poczynając go od porządków; dziewczynki pomagają w kuchni. W pogodę wychodzą na przechadzki, pozostały czas spędzają na obszernym podwórzu.

Dzieci pamiętają wszystko wyraziście. Opowiadają spokojnie, już bez przerażenia, prawie obojętnie. Podrostek z Kowla chwali się, jak przez parę tygodni wymieszkał w schronie w ciągu ustawicznych wałk, w przerwach między strzelaniem wychodząc na poszukiwanie jedzenia. Inny zaś z Podola rodem — przeżył pożogę i zupełną ztratę swojej wsi.

Lecz życie zwolna od pierwszej już chwili zaczęło zacierać ślady przeżyć, a tu w atmosferze najzyczliwszej opieki, choć nie da się zapomnieć, to w każdym razie straszne wspomnienia bledną. Przyczynia się do tego i miejscowa kaplica Siostr Albertynek, pełna pogody i świętości, gdzie w rytmie modlitwy i harmonji pieśni jawia się dzieciom obraz ich własnego parafjalnego kościółka, wraz z tem i wizje ukochanych postaci, patrzących już z zaświatów...

Kronika żałobna.

Kraków, 18 lipca. W ostatnich dniach zmarli w Krakowie: Zofja Aleksandra Tucholska, lat 72; Krysió Rachwał, ur. w 1944 r.; Stanisław Bogdanowicz, lat 66, em. radca skarb.; ks. dr Kazimierz Prażmowski, lat 54, em. prof. gmn.; Władysław Salach, lat 23, elektromonter; Bolesław Zieliński, lat 22; Franciszek Kundycy, lat 67, em. urz. Mon. Tyt.; Jan Lubicz-Kośmiński, lat 62, obywat. ziemski, radca Ichny Kontroli w Kielcach; Feliks Skrzyppo, lat 45, prac. Monopolu Tytoniowego; Henryka Pelczak, lat 21, urzędniczka; Józef Lewandowski, organista, lat 76; Julia Ślwa, lat 72; Franciszek Kondycy, lat 67; Józef Marchwiak, lat 76, emeryt; Józef Nowak; Julia Korbczew, lat 44; Antoni Jaroszewicz, reagenta, lat 62; Jakób Mucha, lat 21; Józef Klebus, lat 40; Stanisław Marczkowski, lat 55; Maksymilian Zdziembowski, lat 41; Józef Powstał, lat 18; Maria Rajkur, lat 30; Anna Szczyrk lat 61; Anna Hrefak, robotnica, lat 38; Tomasz Gawron, lat 62; Regina Dudek, lat 76.

(tp) **RABUNEK W MAJĄTKU.** Do mieszkania Zbigniewa Sińskiego, właściciela majątku Diament, gm. Przasław, w powiecie jędrzejowski, wtargnęło onegdaj w nocy kilku nieznanymi osobnikami, którzy dokonali rabunku 600 zł gotówki, pozostawiwszy białinę stolową i pościelową, garderobę, nakrycia stolowe i szereg innych wartościowych przedmiotów. Po dokonaniu rabunku rabusie odjechali do następnego wsi kołmi, zabranymi z majątku, a następnie przedstawiali zabrane rzeczy na inne furmanki i zbiegli. Policja zajęła się wykryciem śniatego napadu.

KRONIKA

LIPIEC 18 Wtorek

Dziś: Szymona z Lipn. Jutro: Wincent. a Paulo.

Dziś obowiązuje zaciemnienie od g. 21.20 do 4.00

Nowa placówka dla przyjmowania paczek.

Kraków, 18 lipca. Przy Urzędzie Pocztowym Kraków I. otwarto nową placówkę do przyjmowania paczek.

Placówka ta czynną jest w dnie powszednie od godziny 7.30—19, a w niedzielę i święta od 8—12.

Nadawać tam można paczki wszelkiego rodzaju i wagi.

Zbiórka metali do 1 sierpnia br.

Kraków, 18 lipca. Zarówno zbiórka metali, jak też łączący się z nią konkurs na najlepsze wiersze i karykatury, za które rozdzielane będą premje i nagrody, o czem zeszłym wspominaliśmy kilkakrotnie na łamach „Gonia Krakowskiego“, kończą się z dniem 1 sierpnia br.

Plon konkursu jest niezwykle obfity, a nagrodzeniem najlepszych wierszy i karykatur zajmują się specjalne jury.

Osoby, chcące brać udział w konkursie winne nadesłać swój przyczynek najpóźniej do końca b. m.

Kursy mistrzowskie i czeladnicze

Kraków, 18 lipca. Jak się dowiadujemy z Instytutu Popierania Rzemiosła w Krakowie, w najbliższych dniach rozpoczynają się następujące kursy przygotowawcze do egzaminu mistrzowskiego:

dnia 17 lipca br. o godz. 16-tej w sali wykładowej Pow. Grupy Rzemiosła w Krakowie dla kandydatów z rzemiosł skórzanich,

dnia 24 lipca br. o godz. 15-tej w Instytucie Popierania Rzemiosła w Krakowie, Koletek 10, dla rzemieślników o dziełowych oraz metalowych, natomiast kursy przygotowawcze do egzaminu czeladniczego dla pomocników i uczni 3-go roku nauki zawodów fotograficznego i fryzjerskiego rozpocznie się w dniu 27 lipca br. o godz. 17-tej w sali wykładowej Pow. Grupy Rzemiosła w Krakowie.

Dodatkowo zgłoszenia na powyższe kursy przygotowawcze przyjmuje Powiatowa Grupa Rzemiosła w Krakowie, ul. Sławkowska 13/15, i p., pokój 8.

Zamykanie bram.

(tp) **Kraków, 18 lipca.** Zdarzają się nierzadkie wypadki wskazujące na to, że niektórzy dozorczy domów porę zamykania bramy łączą z godziną policyjną. Otóż należy stwierdzić, że jedno z drugim nie ma żadnego związku, gdyż żadne zarządzenie nie zmiosło dotychczas obowiązuja-

cej w tem godziny 10-tej wieczór, co obowiązuje nadal, nieprzerwanie od dnia 24 lipca 1884 r., tj. od daty wydania Regulaminu utrzymania czystości i porządku dla stołecznego miasta Krakowa, gdzie nakazano, ażeby w każdej realności brama była zamknięta od godz. 10 wieczorem do 5-tej rano latem, a do 6-tej rano w porze zimowej. Niech to przypomnienie służy dla orientacji także w odniesieniu do rannej pory otwierania bram, gdyż i w tym względzie zachodzą nieścisłości, zwłaszcza w niedziele.

Podwórzowe trzepania.

(tp) **Kraków, 18 lipca.** Podwórzowe trzepania, to sprawa porządku domowego i spokoju jego mieszkańców. Ponieważ niektórzy mieszkańcy Krakowa nie są dobrze w dotychczasowych przepisach zorientowani, przypominamy je obecnie. Otóż po dziś dzień obowiązującym jest § 5 rozporządzenia Magistratu stołecznego miasta Krakowa z dnia 16 lipca 1929 roku postanawiający, że trzepanie dywanów, pościeli, garderoby itp. dozwolonym jest od godziny 8 do 10 i to tylko w podwórcach.

Uzupełnia się to treścią zarządzenia z dnia 26 września 1935 roku wydanego przez Ministra Opieki Społecznej, gdzie § 3 wymaga, ażeby w każdym domu, tj. na jego podwórku, znajdowało się urządzenie do trzepania (trzepak), przyczem § 4 wyraźnie zaznacza, że zabrania się trzepania w oknach i na balkonach oraz poza godzinami oznaczonymi przez Zarząd Gminy.

Dżdżowniki zawierają strychninę.

Jeden z wieśniaków znalazł w swym ogrodzie większą ilość dżdżowników i nakarmił nimi swe kury. Wkrótce potem kury zaczęły niedomagać. Zainteresowany tem rolnik zwrócił się o wyjaśnienie do jednego z pism rolniczych. Na podstawie wyjaśnienia okazało się, że chemiczna analiza dżdżowników wykryła w ich organizmach trucizny roślinne, głównie strychninę. Strychnina występuje tam w małych ilościach, jeżeli jednak drób za dużo zje dżdżowników, wówczas zaczyna chorować.

(Zet) **ZMIANY W DELEGATURACH P. K. OP.** W składzie osobowym Delegatury P. K. Op. na terenie powiatu jędrzejowskiego zaszły w ubiegłym miesiącu następujące zmiany: w Deleg. Sędziowskiej — powołano p. Jana Drobniaka, lekarza weteryn.; w Deleg. Wodzisław — powołano p. Stanisława Bogdanowicza, urzędnika rolnego; w Deleg. Oleszno — powołano p. Celinę Niemojowską, właścicielkę ziemską.

(tp) **BUDOWA STUDNI ARTEZYJSKICH W JĘDRZEJOWIE.** Niedawno donosiliśmy o szerokiach planach inwestycyjnych Zarządu miejskiego w Jędrzejowie, a mianowicie uporządkowaniu niektórych ulic w śródmieściu i założeniu skweru o podał uregulowanej rzeczki Brzeźnicy. Obecnie znajdują się w pełnym toku prace przy wybijaniu dwóch studni artezyjskich. Jedną z nich ma powstać obok skweru, drugą natomiast u wylotu ulicy Polnej i Długiej. Dzięki energicznej działalności władz miejskich, prace inwestycyjne prowadzone są w tempie bardzo szybkim.

(Zet) **ORABRANO SPÓŁDZIELNIĘ.** Kilku nieznanymi sprawców dokonano w nocy rabunku w sklepie i magazynie Spółdzielni Szwerców „Opatrność“ w Wobromiu. Lupem bandytów padły skóry gotowe na ogólną sumę około 90.000 oraz 3.600 zł. gotówka i maszyna do pisania. Pościg za złodziejami nie dał jeszcze pozytywnego rezultatu. Należy zaznaczyć, że Spółdzielnia ta raz już była orabrowana. Nowa znaczna kradzież może spowodować zachwianie się przedsiębiorstwa, w którym zatrudnionych jest obecnie przeszło 100 osób.

W jaskrawym blasku gasnącego słońca przyszedł raz król Marko do zapadłej chaty.

Zimno i ciemno było mu na świecie! Nie grał go ogień brylantowego berła, nie rozpromieniał blask złoty korony, ani szmy sztandarów kołysały do marzeń o sławie...

Tęsknota go urzekła...

Nocami jak upiór po podwórcach pałacowych błądził, albo na uroczyska leśne wybiegał, w gwiazdy patrząc...

Wtedy zdawało mu się, że widzi na niebie tęsknotę swoją białoskrzydłą na miesięcznym sierpie pływającą. Wieniec gwiazd okalał jej głowę, chmury u nóg klęczały, przepastne oczy na bezmiarzy szły, a włosy złote jak promienie słońca, potrącając o gwiazdy, w przelocie dźwięczały niby echa napowietrznych strun.

— Pod snem żyje, babko — mówił król — ratuj mnie! Panią moją białą na świat ściągnij, albo zapomnienie mi daj...

A stara słała smutne oczy na zorze gasnące: — Nie mogę leku wam dać. Tęsknota — to pani moca, nie mam uroku na nią. Jeden jest tylko czas moiniejszy od czasu pani waszej: kochanie odnajdziecie w duszy królówiczu...

W zadumaniu stał Marko... Nagle od boru doleciała pieśń. Wiatery ją przywiał z wilgotnym smutkiem wieczoru, rozwiewną, jako dźwięk harf powietrznych. Królówiczy oczy i dłonie na błękit wznosił, śniąc, że ujrzy białoskrzydłą panią swoją...

Od jeziora Piosenna słała. Wielki pęk zielonych niosła na ramieniu i plaszczem włosów ozdiana, rozległa pieśnią dzwoniącą, do chaty słała. Poznała w Marku dolę swą...

Osypały się z wiatrem płatki czeremch i dzikich róż i zecerwieniali liście dębów i osiczyń od onego wieczoru, kiedy Marko Piosenną w zamku od babki wziął.

Perłami ją osypał, w łabędzie puchy odziana na białych marmurach posadził i śpiewać kazał.

Śpiewała, a do wtóru pieśniom rozsawiała sznurzy pereł uriański, aż zmieszauze z jej łzami, dźwięcząc, sypały się w krąg na marmuru.

— Śpiewaj, śpiewaj Senna — powtarzał Marko. I z zamkniętymi oczami słuchał pieśni — o swej dalekiej marzce.

A gdy Piosenna, milknąc jak ptak zmęczony, na pierś mu spadała, budził się ze śnień błękitnych i czując serce dziewczki głośno i trwożliwie na swoim sercu bijące — zimne, obce swe usta na jej czole kładł.

A ona w każdym uścisku kochanka czuła beznadziejność i lży i smutek mocny i głuchy jak śmierć.

Więc niespokojna była, jako kwiat świeży rozkwitły na wzburzonej wodzie.

Wyznał jej wreszcie Marko tajemnicę swoją. Nie ją kochał, jeno tamta, co aniołowe skrzydła ma, koronę gwiazdną nosi wokół głowy i na sierpie miesięcznym po bezmiarach płynie...

Zrozumiała Piosenna...

Cicho jak duch w miesięcznym świetle wyszła za złote wrzęczadze zamku i poprzez bór szumiący czarnemi świerkami do starej chaty na polanie słała

I tak jak niegdyś, u nóg babki siadła, tuląc do jej kolan złotowłosą głowę.

— Rady chcę, babko, rady chcę.

A stara z wielką i smutną powagą długo patrzyła w przestrzeń. Potem wskazała dłonią keptę narcyzów białych w miesiącu skapaną i głosem cichym, podobnym do szelestu zwiedłych liści, mowić poczęła:

— Widzisz, Senna, te smutne kielichy kwiatów? Przez całe życie tęsknią do swych niebieskich sióstr i ślą ku nim w zapachach tęsknotę swoją. I umierają z tęsknoty i wykwitają z każdą nową wiosną, żeby tęsknić. I gwiazdy tęsknią i w stygających blaskach lkają ku ziemi pragnieniem.

A jakąż radę im dać? — Czasem jeno, gdy kwiat nad brzegiem wody,

wyrośnie, ruchliwa fala połączy jego odbicie z gwiazdą jaką upadną w głębinę.

— To jest tęsknota...

Umilkła stara i tylko osiczyny drżały w ciszy nocnej.

— To jest tęsknota...

Poprzez gąszcie świerków migotało jezioro jak tafla kryształowa, a ściężyna na brzeg wiodąca, jak mleczny gołębienie stała w białym blasku.

— Babko...

I znów w ciszy stał bór, tylko niekiedy z szybkim szmerem opadały liście zeschnięte.

— Widzisz, babko, jaka srebrna droga wiedzie do jeziora w miesiącu?

— Cicho, cicho, Senna...

A jezioro błyszczalo przez gąszcie drzew dziwnie głębokiem i stódkiem jasnieniem.

Piosenna białą drogą odeszła przed siebie...

Po kolumnadach królewskiego zamku błądziły jeszcze echa grające, kiedy Marko zatęsknił do straconej pielni i za kochanką na polanę leśną przyszedł.

Zobaczył starą nad brzegiem jeziora, topiącą zblakłe oczy w zwierciadle fali.

Na dnio leżała Piosenna. Modrawa woda otaczała ją dalą błękitu, u ramiom pierzaste chmury rozłożyły się we dwa szerokie skrzydła, sierp miesięczny srebrzył się u nóg, a skroń rozwarkoczona na topiele wodne uwieńczyły girlandy migotliwych gwiazd. Jeziorowe fale trałyca o brzegi i szum nad wodą szedł, nad wierzchołkami drzew płynął, zda się głębią nocnego błękitu niósł się z wiatrami...

I poznał Marko tęsknotę swoją i zamknęły się tonie białą pianą nad miłowaniem dwóch zblakłych dusz...

Długo patrzyła stara w szeregi coraz większych kół ginących w fali...

A kepty narcyzów białych pachniały mocno i smutnie w lękającym blasku gwiazd...

